Global Schools Program

MALENGO YA MAENDELEO ENDELEVU

Muhtasari wa Kozi

Darasa la 12

Chanzo: Reimers, F. (2017). *Kuwawezesha wanafunzi kuboresha ulimwengu katika masomo sitini*. 1st ed. Createspace Independent Publishing Platform.

Hati Miliki: © 2017 Fernando M. Reimers. Kazi hii imeidhinishwa chini ya leseni ya kimataifa ya Creative Commons Attribution 4.0. Kutazama nakala ya leseni hii tembelea, https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/ Haki zote zimehifadhiwa.

Taarifa: Maudhui yote yaliyomo humu yameandaliwa na kuchapishwa kwa kujitegemea na Programu ya Shule za Kimataifa (Global Schools Program).

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS
17 GOALS TO TRANSFORM OUR WORLD

Global Schools Program

Muhtasari	
Lengo la Kujifunza	
Katika daraja la 12, wanafunzi watazingatia jinsi wanavyoweza kutumia maarifa yote waliyoyapata katika kipindi cha miaka kumi na mbili iliyopita wakati ambapo hawatakua wanafunzi tena. Watachunguza fursa za kuleta mabadiliko chanya katika kazi zao, huduma, na maisha ya kila siku, na itaacha msukumo wa kuendelea kufanya kazi ili kuboresha ulimwengu.	
Nguzo za Somo	
Somo la 1	Wajibu wa Huduma
Somo la 2	Ajira: Nafasi yangu ni ipi Duniani?
Somo la 3	Jukumu la Taasisi katika Jamii ya Kisasa
Somo la 4	Chukua, Tengeneza, Taka: Mtazamo Endelevu wa Kiuchumi
Somo la 5	Kufanya Mema: Kuchochea Athari za Karibu Nawe Ili Kufanya Ulimwengu Kuwa Mahali Bora
Malengo ya Kujifunza	
• Wanafunzi watapanga mipango ya baada ya kumaliza shule ya upili. • Wanafunzi watafikiria kwa kina kuhusu jinsi wanavyoweza kutumia masomo yote waliyojifunza mara tu watakapomaliza shule • Wanafunzi watahamasishwa kuendelea kuleta mabadiliko chanya kama watu wazima.	

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS
17 GOALS TO TRANSFORM OUR WORLD

Daraja la 12 Somo la 1

"Jukumu la Huduma"

Muda Muafaka: Dakika 60
Masomo: Somo la Jamii, Sanaa ya Lugha
Viwango: Hakuna Umaskini (SDG 1); Uboreshaji wa Usawa (SDG 10); Ubia wa Malengo (SDG 17)
Imeundwa Limeandaliwa na: Somoh Supharukchinda, Alexandra Ball, Deaweh Benson, Heer Shaikh, Nicolas Riveros

Muhtasari na Mantiki: Katika somo hili, wanafunzi watazingatia nafasi ya huduma katika kuboresha maisha ya watu na sayari. Watapitishwa kwenye mifano iliyochaguliwa ya huduma na kuchunguza zana zinazotumika katika kufanya tathmini ya mahitaji na kuunda majibu kulingana na uhitaji. Wanafunzi watatoa kielelezo cha mfano wa mpokeaji Tuzo ya Huduma na kuwasilisha mapendekezo yao. Mifano katika somo hili ni wateule waliochaguliwa kutoka kwa mashujaa wa CNN, ilawalimu wanaweza kutumia chanzo tofauti kinachoakisi watu binafsi kutoka kwa Muktadha wao.

Malengo ya mafundisho:

- Kuwajulisha wanafunzi zana za kufanya tathmini ya mahitaji na kuunda programu au mradi wa kujibu mahitaji hayo.
- Kuhimiza/kuhamasisha utetezi wa wanafunzi na wakala katika kutumikia jamii zao.
- Kutoa fursa ya kufanya mazoezi ya uwasilishaji na ustadi wa kushawishi.

Kuelewa Malengo:

- Watu wana jukumu la (watu ni mabalozi wa) kuboresha jamii zao na ulimwengu kupitia shughuli/miradi ya huduma.
- Huduma yenye ufanisi hushughulikia mahitaji ya jamii, kwa kutumia zana za kimkakati ili kuunda majibu sahihi na kupima matokeo.

Maswali Muhimu:

- Je, ni mifano gani ya njia ambazo mtu anaweza kuitumikia jamii yake?
- Je, ni zana gani muhimu katika kukuza shughuli za huduma au?
- Nitajuaje kuwa shughuli au mradi wangu unaboresha maisha?
- Ninawezaje kuimarisha jamii yangu na ulimwengu kupitia huduma?

Viwango vya Kujifunza:

Mwelekeo wa Kimaadili na Kitamaduni (Hisia): Jifunze jinsi ya kuwa mtu mzuri

Maarifa na Ujuzi (Kufikiri):

- Tumia maarifa katika masomo yote, na hivyo kuonyesha uelewa wa kina wa maudhui.
- Pata ustadi katika masuala ya uchumi/mahusiano ya kifedha, sayansi, teknolojia, uchambuzi wa data (taarifa), na afya utakaowawezesha wanafunzi kushughulikia masuala halisi ya ulimwengu.
- Kuchambua na kutafuta suluhisho la matatizo kama vile maji, nishati na chakula kutoka kwenye mitazamo tofauti ya kimajukumu, kama vile watumiaji, biashara, wanasayansi, watungasera, watafiti, wauzaji reja reja, vyombo vya habari, na mashirika ya ushirikiano wa maendeleo, miongoni mwa wengine.

Wakala na Uwezeshaji (Kaimu):

- Wanafunzi watapata seti ya pragmatiki ya ujuzi unaowajengea hisia ya wakala.
- Wanafunzi wanapaswa kuelekeza malengo yao ya baadaye ya taaluma kwenye kuweka thamani kwenye misingi ya kimaadili ambayo wamejifunza.
- Wanafunzi watajifunza ujuzi wa kujitegemea na kufanya kazi kwa pamoja
- Wanafunzi watawezeshwa kufanya mabadiliko baada ya kuhitimu.

Malengo ya Kujifunza ya Mwanafunzi (Wanafunzi wataweza):

- kutambua mifano ya shughuli za huduma na miradi.
- Kutumia zana za kimkakati kuelewa mahitaji ya jamii na kuendeleza shughuli ya huduma au mradi.
- Kutoa hoja za kusadikika kwa nini shughuli ya huduma au mradi unaboresha jamii/ulimwengu wao
- Kueleza dhamira yao ya kibinafsi ya kuboresha jamii zao kupitia huduma.

Tathmini: Wape wanafunzi kazi ya nyumbani waandike insha ya kusadikika. Insha inapaswa kuunga mkono mmoja wa walioteuliwa, kwa kutumia zana za darasani kueleza kwa nini walimchagua mtu huyo kwa ajili ya Tuzo ya Utumishi wa Kielelezo. Mwalimu anaweza kutangaza tatu bora ya walioteuliwa na muhtasari wa hoja katika darasa linalofuata.

Mlolongo wa Shughuli: Shughuli za Ufundishaji na Ujifunzaji

Tambulisha Somo na Tambua Matatizo ya Jamii (dakika 5):

- Elezea darasa kwamba somo hili litalenga katika kutambua matatizo, uwezo suluhisho, na zana za kutambua vipengele hivi vyote viwili.
- Toa mfano wa tatizo (k.m. uwanja wa michezo wa karibu umejaa taka). Waulize wanafunzi mifano ya masuala/matatizo mengine ambayo wameona katika jamii zao.
- Toa mfano wa suluhisho (k.m. mpango wa kujitolea kufanya usafi). Waulize wanafunzi baadhi ya mawazo ya jinsi wanavyoweza kushughulikia matatizo waliyoyabaini.

Muhtasari wa Zana za Kutathmini Mahitaji (dakika 10):

- Toa hotuba fupi kuhusu mifano ya zana ambazo wanasayansi ya jamii hutumia kuelewa mahitaji ya jamii na kuendeleza ufumbuzi.
- Toa mifano kama vile tathmini ya mahitaji, muundo wa mantiki, au nadharia ya mabadiliko.
- Elezea wanafunzi matumizi ya moja ya zana hizi kwenye moja ya mifano ambayo wewe au wanafunzi waligundua kama tatizo..

Tambulisha Shughuli Kuu (dakika 5):

- Elezea wanafunzi kwamba watu wengi wamejitolea sehemu ya maisha yao kushughulikia aina hizi za shida za jamii kupitia shughuli za huduma na miradi. Leo watajifunza juu ya baadhi ya watu hawa kupitia hadithi zilizotolewa kupitia "Mashujaa wa CNN," ambayo inatambua watu waliochaguliwa kupitia sherehe ya tuzo ya kila mwaka.
- Wagawanye wanafunzi katika vikundi vidogo na uwakabidhi kwa mteule wa "CNN Heroes".
- Waelekeze wanafunzi:
    - Kuangalia kipande cha video picha mjongeo na taarifa zozote zinazohusiana na mteule waliyekabidhiwa. Hii inaweza kujumuisha utafiti wa ziada mtandaoni.
    - Kutumia zana za darasani:
        - Tambua tatizo ambalo mtu huyo alikuwa akitafuta kushughulikia.
        - Tambua suluhisho ambalo mtu huyo alitafuta.
        - Tambua matokeo ya mpango/mradi wa huduma.
        - Andaa wasilisho la dakika 3 kuhusu kwa nini mteule wao anastahili tuzo ya Mashujaa ya CNN.
        - Hakiki mgawo wa kazi ya nyumbani ili kuhamasisha wanafunzi kuchukua maelezo wakati wa uwasilishaji.

Maandalizi (Dakika 25): Vikundi vitazame video za mteule wao ili, wafanye utafiti, na kujiandaa kwa ajili ya kuwasilisha.

Uwasilishaji (Dakika 15): Vikundi viwasilishe wateule wao darasani.

Zana za Wanafunzi:

- Mashujaa wa CNN: https://www.cnn.com/world/heroes

Zana zaa Walimu:

- Kupanga Tathmini ya Mahitaji (uk. 5 kuendelea): https://www2.ed.gov/admins/lead/account/compneedsassessment.pdf
- Mwongozo wa Mfano wa Mantiki wa Kellogg Foundation: https://www.naccho.org/uploads/downloadable-resources/Programs/Public-Health-Infrastructure/KelloggLogicModelGuide_161122_162808.pdf
- Kituo cha Nadharia ya Mabadiliko: https://www.theoryofchange.org/what-is-theory-of-change/how-does-theory-of-change-work/example/
- Zana ya Vitendo, Nadharia ya Mabadiliko: aecf.org/resources/theory-of-change

Darasa la 12 Somo la 2

"Taaluma: Nafasi yangu ni ipi Ulimwenguni?"

Muda muafaka: Dakika 60
Masomo: Somo la Jamii, Mawasiliano, Uandishi bunifu
Viwango: Kazi Yenye Heshima na Ukuaji wa Uchumi (SDG 8); Viwanda, Ubunifu na Miundombinu (SDG 9)
Imeundwa Limeandaliwa na: Abimbola Adetunji

Muhtasari na mantiki:

- Wanafunzi mara nyingi hujitathmini wao wenyewe katika uwezekano wao wa siku zijazo au hawashiriki kikamilifu katika kuamua njia zao za kazi. Somo hili linalenga kuwasaidia wanafunzi wanaohitimu kuzingatia kazi zinazoweza kuwasaidia siku zijazo na jinsi kazi hizi zinaweza kuathiri mazingira ya kimataifa.
- Katika somo hili, wanafunzi watazingatia mambo wanayopenda, wasiyoyapenda, mambo wanayoyapenda na machaguo yao katika kazi mbalimbali. Lengo ni kwamba somo hili lisaidie wanafunzi kuchunguza taaluma na nafasi waliyonayo katika kubadilisha ulimwengu.
- Wanafunzi watawasilisha machaguo ya taaluma wakieleza kwa nini wamechagua hiyo kazi, athari zake kwa maisha yao na kwa ulimwengu unaowazunguka, na kazi hii katika muktadha wa ulimwengu, pamoja na ujuzi wa ziada watakaouhitaji ili kuwa na ufanisi katika kazi waliyoichagua.

Malengo ya mafundisho:

- Kuwezesha wanafunzi kujitafakari na kuunda msingi wa kuwasaidia wanafunzi kutambua kusudi la maisha yao.
- Kuhimiza uwakala wao katika kuubadilisha ulimwengu.
- Kutoa fursa ya kufanya mazoezi ya stadi za utafiti na uandishi.

Kuelewa Malengo:

- Kuna kazi nyingi ulimwenguni ambazo zinahitaji ujuzi tofauti, na kuna kazi kwa ajili yangu.
- Ni wajibu wangu kutengeneza ulimwengu chanya, na ninaweza kufafanua jinsi ninavyotaka kufanya hili.
- Sihitaji kuchagua kati ya taaluma bora na shauku/maslahi yangu; Naweza kuwa na zote mbili na kuwa na furaha.
- Hizi ndizo hatua nitakazofuata ili kufanikiwa katika kazi niliyoichagua.
- Hivi ndivyo ninavyoweza kuubadilisha ulimwengu.

Maswali Muhimu:

- Ninapenda/sipendi nini?
- Ni nini kinachonisumbua zaidi kuhusu ulimwengu wangu? Kwa nini?
- Ulimwengu wangu bora ungekuwaje?
- Ni ipi kati ya SDGs (Malengo ya Maendeleo Endelevu?) ina jukumu katika ulimwengu huu bora? kivipi?
- Ningetimiza wajibu gani katika ulimwengu huu bora?
- Ni masomo gani ya shule ninayopenda zaidi? Kwa nini?
- Ni mambo gani ninayapenda?
- Ni taaluma gani zinazojumuisha masomo ninayoyapenda na mambo ninayoyapenda?
- Ikiwa ninataka kuwa na taaluma hii, ni ujuzi gani nitakaouhitaji?
- Nitawezaje kufikia lengo hili?
- Itabadilishaje maisha yangu, mazingira yaliyonizunguka, na ulimwengu?
- Ninaweza kuanza kufanya nini?

Viwango vya Kujifunza:

Mwelekeo wa Kimaadili na Kitamaduni (Hisia):

- Tambua na uthamini kutegemeana kwa watu wote, viumbe hai na sayari.
- Kuelewa haki za binadamu wote kuishi maisha yenye furaha, afya na matokeo, bila kujali jinsia, umri, ulemavu n.k.
- Jieleze mwenyewe kupitia sanaa (ikiwa ni pamoja na usemi wa kifalsafa).

Maarifa na Ustadi (Kufikiri):

- Dadisi miundo ya nguvu iliyopo na utambue nafasi katika muktadha maalum wa ulimwengu.
- Kuelewa utambulisho wa mtu mwenyewe na chimbuko, utambulisho na chimbuko la wengine, jinsi tamaduni zinavyounda utambulisho, na mahali ambapo mtu yuko katika nafasi na wakati
- Onyesha ufahamu wa vitendo na majukumu katika muktadha ulioounganishwa.
- Tumia maarifa katika masomo yote, na hivyo kuonyesha uelewa wa kina wa maudhui.
- Kuelewa vipengele vya uaminifu na ushirikiano, ajira nzuri na yenye faida, na umuhimu wa kutengeneza na kudumisha uhusiano wa ndani na kimataifa.
- Jua kuhusu ustawi wa mtu binafsi na jamii (kimwili, kiakili, kiroho, n.k.)
- Pata ujuzi katika ;uchumi/mahusiano ya kifedha, sayansi, teknolojia, uchambuzi wa data na afya ambao utawawezesha wanafunzi kushughulikia masuala halisi ya ulimwengu.
- Changanua na utafute masuluhisho ya matatizo kutoka kwenye mitazamo tofauti ya kimajukumu, kama vile watumiaji, biashara, wanasayansi, watunga sera, watafiti, wauzaji

reja reja, vyombo vya habari, na mashirika ya ushirikiano wa maendeleo, miongoni mwa mengine (nakadhalika).

Wakala na Uwezeshaji (Kaimu):

- Wanafunzi wanapaswa kuelekeza malengo yao ya baadaye ya taaluma katika kuweka thamani kwenye misingi ya kimaadili waliyojifunza.
- Wanafunzi wanapaswa kuwa na wakala wa:
  - Kutenda kwa ujasiri na mtazamo chanyo.
  - Kutambua na kupinga udhalimu.
  - Kujitolea kushinda dhiki.
  - Kupanga na kutekeleza mradi wa uanaharakati unaoupenda.
- Wanafunzi wanapaswa kupata ujuzi bunifu wa kufikiri na imani kwamba maboresho/mabadiliko yanaweza kufanywa kupitia mawazo chanya.
- Wanafunzi wanapaswa kuwezeshwa kuleta mabadiliko.

Malengo ya Kujifunza ya Mwanafunzi (Wanafunzi wataweza kuelewa):

- Machaguo tofauti ya taaluma zinazopatikana duniani kote.
- Maslahi yao ya kimsingi na ambapo haya yanaingiliana na kazi zinazoweza kupatikana.
- Kwamba wana wakala (jukumu la) wa kuubadilisha ulimwengu.
- Kwamba kazi ya wakati ujao inaweza kufurahisha hata una majukumu.
- Jinsi ya kuunda mpango wa utekelezaji.

Tathmini:

- Wanafunzi wataandika Taarifa ya Kusudi yenye maneno 1500 ambayo inajibu maswali yote muhimu na kueleza rasilimali watakazohitaji.
- Insha inapaswa kupangwa kwa mizani ya pointi (hoja) 5 kwa umaalum kulingana na vigezo vifuatavyo:
  - Uwazi wa hoja na mawazo;
  - Ubunifu katika athari inayopendekezwa;
  - Matumizi ya mifano na mlinganisho kuunga/ kuteteahoja;
  - Mpango kazi.

Mlolongo wa Shughuli:

Utangulizi (dakika 5):

- Mwalimu huwauliza wanafunzi wachache wafafanue wao wenyewe nini maana ya taaluma.
- Kufuatia hili, mwalimu anaeleza tofauti kati ya taaluma na kazi.
    - Taaluma: kazi inayofanywa kwa muda muhimu wa maisha ya mtu na fursa za maendeleo; kutekeleza azma ya maisha yote au njia ya jumla ya maendeleo kuelekea malengo ya maisha.
    - Kazi: shughuli ambayo mtu binafsi anaweza kupata pesa. Ni shughuli ya mara kwa mara kwa ajili ya malipo

Majadiliano ya Darasa (dakika 5): Mwalimu kuwawezesha wanafunzi kujadili shughuli za kazi wanazozijua na kuainisha kazi hizo ndani ya vikundi vidogo kwa muda wa dakika 2 na kama kwa darasa kwa muda wa dakika 3.

Mgawanyo wa Walimu (dakika 10):

- Wataelezea safari yao ya kikazi hadi kuwa mwalimu, akiangazia maslahi, dira na hatua zilizochukuliwa kufikia lengo hili.
- Watafafanua changamoto walizokumbana nazo na kuangazia uwezo wao wa kuzishinda changamoto.
- Watafafanua jinsi taaluma hii imebadili maisha yao, jamii yao na jamii ya kimataifa, wakifanya ulinganifu wa SDGs zozote

Kujitafakari (dakika 10):

- Mwalimu anaandika maswali muhimu ubaoni na kuwataka wanafunzi watafakari na kujibu maswali haya.
- Mwalimu anakusanya madokezo.

Mwalimu Anaongoza Majadiliano kuhusu madokezo ya Mwanafunzi (dakika 10):

- Ongoza mazungumzo kuhusu maswali ambayo yalikuwa rahisi/magumu kujibu na kwanini.
- Waulize wanafunzi kufikiria hali ngumu au tatizo ambalo wamekumbana nalo na ni maarifa au ujuzi gani uliwasaidia kulitatua.
- Alika mwanafunzi aliye tayari kuwasilisha.

Mwalimu Anaongoza Majadiliano kuhusu "Ulimwengu Wangu Bora" (Dakika 10):

- Ongoza mazungumzo kuhusu sifa za ulimwengu bora unaojumuisha maadili dhidi ya changamoto katika ulimwengu wa kweli.
- Je, SDGs huwa na jukumu gani katika kuunda ulimwengu huu uwe bora?
- Alika mwanafunzi aliye tayari kuwasilisha maono yake ya ulimwengu bora na jukumu lake katika kuunda au kuchagiza.

Hitimisho na Mgawo (dakika 5):

- Mwalimu anarudia mifano inayoangazia wakala wa kushinda hali ngumu.
- Mwalimu anaelezea kazi ya "Taarifa ya Madhumuni" kwa rubriki ya upangaji wa matarajio.

Zana za Wanafunzi:

- Fanya mahojiano ya taarifa ya watu 5 mbalimbali wa jumuiya yako na utafute kuelewa uchaguzi wao wa kazi
- Iwapo yupo, tembelea mshauri wako wa taaluma na mwongozo.
- Jaribio la Kazi: https://www.educations.com/quizzes/career-test-21636
- Wakati Wangu Ujao: https://myfuture.edu.au/

Zana za Walimu:

- Shughuli 4 za Kupanga Kazi za Kufurahisha kwa Wanafunzi wa Sekondari: https://kuder.com/blog/4-fun-career-planning-activities-for-secondary-students/

Darasa la 12 Somo la 3

"Jukumu la Taasisi katika Jamii ya Kisasa"

Muda muafaka: Dakika 45
Masomo: Historia, Serikali na Siasa
Viwango: Kupunguza Kutokuwepo na Usawa (SDG 10); Amani, Haki, na Taasisi Imara (SDG 16)
Limeandaliwa na: Deaweh Benson, Alexandra Ball, Somoh Supharukchinda, Heer Shaikh, Nicolas Riveros

Muhtasari na Mantiki: Katika somo hili, wanafunzi watazingatia jukumu ambalo taasisi zinachangia kuleta mabadiliko katika jamii na kuathiri maisha ya mtu binafsi. Katika sampuli hii, taasisi ya wanafunzi watajifunza kuhusu serikali ya kimataifa; hata hivyo, somo hili linaweza kuboreshwa ili kushughulikia taasisi yoyote na nyingine (taasisi za fedha, vyuo vikuu, serikali za mitaa au serikali, makampuni binafsi, na kadhalika.).

Lengo la Maagizo: Kutumia mifano ya kihistoria ili kuwezesha majadiliano ya mahusiano ya watu binafsi na taasisi jinsi taasisi zinavyounda jamii.

Kuelewa Malengo:

- Taasisi zinafanya kazi kwa uhuru, kwa maadili na misingi yao wenyewe, na kuleta matokeo halisi kwa maisha ya watu.
- Kama raia, ni wajibu wangu kufahamu mambo yanayoweza kuathiri taasisi, majibu ya mabadiliko ya hali ya kijamii, na kuelewa uwezo wangu wa katika kuleta mabadiliko

Swali Muhimu: Je! Taasisi hujibu vipi mabadiliko ya hali ya kijamii na huathiri vipi maisha ya watu binafsi?

Viwango vya Kujifunza:

Mwelekeo wa Kimaadili na Kitamaduni (Hisia): Stawisha shukrani, udadisi, na heshima kwa utofauti wa kitamaduni na utamaduni wa ulimwengu kama msingi wa kujitafakari, malezi ya utambulisho, na mwingiliano wa kibinadamu

Maarifa na Ustadi (Kufikiri):

- Dadisi Miundo ya nguvu iliyopo na ufahamu nafasi yake ndani ya muktadha maalum wa ulimwengu.
- Tambua ubaguzi wa kitamaduni na uwezo wa kupunguza athari zake.

- Changanua na utafute suluhisho la matatizo kutoka kwenye mitazamo tofauti ya kimajukumu, kama vile watumiaji, biashara, wanasayansi, watunga sera, watafiti, wauzaji reja reja, vyombo vya habari, na mashirika ya ushirikiano wa maendeleo, miongoni mwa mengine.

Wakala na Uwezeshaji (Kaimu): Tengeneza wanafunzi wenye nguvu katika kuleta mabadiliko..

Malengo ya Kujifunza ya Mwanafunzi (Wanafunzi wataweza kuelewa):

- Taasisi zinafanya kazi kwa uhuru, kwa maadili na misingi yao wenyewe, na kuleta matokeo halisi kwa maisha ya watu
- Majibu haya ya kitaasisi yanaweza kuendana au yasiendane na mahitaji na matakwa ya umma, na ni jukumu la watu binafsi kufahamu/kushuku matendo yote ya kitaasisi.

Tathmini: Ingawa hakuna tathmini rasmi ya somo hili, walimu wanapaswa kuhakikisha kwamba watu wote wanashiriki katika majadiliano ya kikundi na kusaidia kutoa jibu la mwisho la jinsi gani wangejibu tofauti.

Mlolongo wa Shughuli:

Sehemu ya 1 (dakika 5):

- Mwalimu aandike ufafanuzi wa taasisi ubaoni, na wanafunzi kila mmoja aandike mifano mingi ya taasisi kadri anavyoweza kufikiria.
- Taasisi: Jumuiya au shirika lililoanzishwa kwa ajili ya siasa, dini, elimu, jamii, au madhumuni sawa.

Sehemu ya 2 (dakika 5): Mwalimu akusanye majibu na kuandika majibu yote muhimu ubaoni.

Sehemu ya 3 (dakika 10):

- Mwalimu atoe hotuba fupi kuhusu majibu ya serikali kwa wakati mgumu katika historia. Hii inaweza kuwa wakati wowote wa kihistoria unaofaa kwa utamaduni uliotolewa na muktadha wa shule.
- Kwa mfano huu, tumejumuisha nyenzo zinazohusiana na Serikali ya Marekani katika majibu kwa Vuguvugu na harakati za Haki za Kiraia.

Sehemu ya 4 (Dakika 5): Mwalimu aongoze majadiliano kuhusu yale yaliyoenda vizuri kwa serikali katika kutoa majibu na kujadili ni nini kingeboreshwa zaidi.

Sehemu ya 5 (Dakika 15): Mwalimu aongoze vipindi vya vikundi vidogo vya wanafunzi “kuandika upya historia.” Wanafunzi wafanye kazi pamoja ili kuamua jinsi watakavyokabiliana na changamoto tofauti.

Sehemu ya 6 (Dakika 5): Kila kikundi kitashirikisha walichokubaliana kama kikundi.

Zana za Kufundishia kwa Walimu:

- https://rfkhumanrights.org/our-programs/speak-truth-to-power/lesson-plans

Darasa la 12 Somo la 4

"Chukua, Tengeneza, Taka: Mtazamo Endelevu wa Kiuchumi"

Muda muafaka: Vipindi vya darasani 1-2
Masomo: Uchumi, Somo la Jamii, Ujasiriamali
Viwango: Utumiaji Uwajibikaji na Uzalishaji (SDG 12)
Limeandaliwa na: Nicolas Riveros, Alexandra Ball, Deaweh Benson, Heer Shaikh, Somoh Supharukchinda

Muhtasari na mantiki:

- Wanafunzi wanaomaliza shule wataendelea kufanya maamuzi kama watumiaji na wazalishaji katika uchumi wa kimataifa unaozidi kuunganishwa katika maisha yao.
- Tunapofikiria kuhusu ulimwengu endelevu kwa vizazi vijavyo na sisi wenyewe, ni muhimu kuzingatia athari za mfumo mkuu wa uchumi na uzalishaji na maendeleo katika dunia.
- Sasa hivi, idadi kubwa ya bidhaa hutupwa kama taka baada ya kutumika. Kwa kupunguzwa kwa mzunguko wa maisha ya bidhaa, kiwango ambacho taka zinatolewa kinaongezeka.
- Hali hii haileti tu tatizo la ufanisi (rasilimali zinapungua haraka na kutupwa bila kutumiwa kabisa), lakini inaleta changamoto kubwa kwa uendelevu wa maisha katika sayari kwa ujumla.
- Walimu wanahimizwa kubuni upya masomo kwa njia yoyote ile itakayowasaidia zaidi katika muktadha na sifa maalum za wanafunzi katika madarasa yao.

Malengo ya mafundisho:

- Kuanzisha mwelekeo wa kimaadili kuelekea matumizi ya rasilimali duniani.
- Kuelewa wajibu wetu wa kuhifadhi sayari yetu kwa ajili ya uendelevu.

Kuelewa Malengo:

- Dhana kuu ya kujifunza kwenye somo hili ni wazo la uchumi wa mduara.
- Mfano wa uchumi wa mzunguko ni pendekezo la kusaidia kuunda upya uzalishaji na mifumo ya matumizi duniani, ikilenga kupunguza kiasi cha taka ambacho huzalishwa duniani kote..
- Wanafunzi wataalikwa kupinga maoni kadhaa ambayo yanasababisha mtindo wa kiuchumi wa uzalishaji/maendeleo ulimwenguni..

Maswali Muhimu:

- Mifumo yetu ya matumizi inaathiri vipi ulimwengu?
- Ni njia gani mbadala tunaweza kufikiria, kubuni na kutekeleza ili kubadilisha mitindo ya sasa katika kiasi cha taka zinazozalishwa duniani?

Malengo ya Kujifunza ya Mwanafunzi (Wanafunzi wataweza kuelewa):

- Mifumo ya sasa ya uzalishaji na matumizi ni tishio kwa uendelevu wa maisha katika dunia.
- Kuna njia mbadala za kuunda upya muundo wa kiuchumi wa uzalishaji/maendeleo, na tutachunguza mojawapo tu.
- Katika maisha yao binafsi, kitaaluma, na ya kiraia, wahitimu watapata fursa ya kueleza kuhusu mabadiliko ya mtindo wa kiuchumi wa uzalishaji/maendeleo, kusaidia kukuza zaidi mbinu endelevu kuelekea matumizi ya rasilimali duniani.

Tathmini: Shughuli haihitaji tathmini rasmi, lakini walimu wanaweza kutoa maoni na tathmini ya uundaji kwa wanafunzi ikizingatiwa:

- Ushiriki wakati wa shughuli za kikundi;
- Ushiriki katika majadiliano ya vikundi;
- Umuhimu wa mawazo ya washiriki .
- Matokeo ya mwisho ya somo (mosaic) yanaweza kutathminiwa kulingana na ubora, upana na ubunifu.

Mlolongo wa Shughuli: Kwa shughuli hii, wanafunzi watafanya kazi katika vikundi vidogo (wanafunzi 4-6).

Tafakari ya Kikundi (dakika 20):

- Kabla ya kipindi, wanafunzi wanapaswa kukamilisha au kutengeneza chati yenye maelezo kuhusiana na baadhi ya bidhaa ambazo wao au familia zao wangeweza kumiliki/kupata katika miaka iliyopita (ikijumuisha zile zilizonunuliwa kabla ya shule ya upili).
- Maelezo ya ziada muhimu yanajumuisha mwaka wa ununuzi au upataji wa bidhaa. Hakuna habari kuhusu bei au chapa inahitajika.
- Aina za bidhaa zitakazo jumuishwa kwenye chati ni:
    - Simu za mkononi
    - Runinga
    - Redio au vifaa vingine vya kucheza muziki.
- Darasani, kila mwanafunzi atashiriki na kikundi chake taarifa iliyokusanywa kabla ya kikao. Kwa pamoja kikundi lazima kihesabu jumla na wastani idadi ya bidhaa kwa kila aina ya kifaa ambacho wao au familia zao wametumia kwa muda uliotolewa.

- Kwa kuzingatia nambari ya mtu binafsi na ya mwisho ya ripoti, wanafunzi watashiriki kujadili maswali yafuatayo:
    - Je, kuna mfanano au tofauti gani katika mifumo ya matumizi/matumizi ya bidhaa zilizoripotiwa?
    - Je, bidhaa yoyote kati ya hizi inanunuliwa mara nyingi zaidi kuliko nyingine na sisi? familia zetu, au watu tunaowajua?
    - Je, bidhaa hizi zote bado zinatumiwa nasi au familia zetu?
    - Je, nini kinatokea kwa bidhaa ambazo hatutumii tena?
    - Ziko wapi sasa?
    - Je, tunazihifadhi, kuziuza, kuzitupa?
    - Nini kinatokea kwa bidhaa zilizotupwa?
    - Je, tunajua kama zinatumika tena au zinachukuliwa kuwa ni uchafu?

Kuchunguza Mawazo Mapya na Mjadala wa Sasa (dakika 15):

- Tazama pamoja darasani moja ya video zifuatazo:
    - Je, Uchumi wa Duara Unaweza Kufanya Tupio Kuwa Kizamani? https://www.youtube.com/watch?v=JgcWmE_2T6Q
    - Uchumi wa Duara: https://www.youtube.com/watch?v=N-cWaRRLh3k
    - Uendelevu Kupitia Uchumi wa Duara: https://www.youtube.com/watch?v=dcVu20XQ5og
    - Maendeleo ya Kufikiri upya (Uchumi wa Duara): https://www.youtube.com/watch?v=zCRKvDyyHmI
- Wasilisha maoni yako kwenye video. Maswali ambayo yanaweza kuulizwa ndani ili kuwashirikisha wanafunzi katika sehemu hii ni pamoja na:
    - Je, ni sifa gani kuu za uchumi wa mstari/duara?
    - Mawazo ya video yanawezaje kutusaidia kuelewa majibu yetu kwa shughuli ya kwanza ya somo?
    - Ni bidhaa gani tunazonunua/tunatumia sasa hivi zinaweza kuhusishwa na moja ya hizi mbili za uzalishaji/maendeleo ya kiuchumi?

Umbo la Mawazo kwa Wakati Ujao (dakika 25):

- Wanafunzi watafanya kazi tena katika vikundi vidogo sawa tangu mwanzo wa kipindi. Kwa pamoja, lazima wakubaliane juu ya seti ya mawazo au mapendekezo ambayo yatasaidia na kuchangia kuleta mabadiliko ndani ya mifumo ya sasa ya matumizi na uzalishaji, na uyaandike.
- Maswali yanayoweza kusaidia shughuli hii ni:
    - Tunaweza kufanya nini kama watumiaji ili kupunguza athari za bidhaa tunazotumia kununua juu ya uendelevu wa sayari?

  - Tunaweza kufanya nini kama wataalamu (katika kazi zetu za baadaye au fani) ili kusaidia kupunguza kiasi cha taka zinazozalishwa duniani?
  - Tunaweza kufanya nini kama raia ili kuhakikisha kuwa sasa na siku zijazo vizazi vimehakikishiwa maisha katika ulimwengu safi na wenye afya kwa mazingira?
- Kila kikundi kitawasilisha mapendekezo yao kwa wanafunzi wengine na kuyabandika katika ukuta au ubao. Mwalimu anaweza kusaidia kuwezesha kazi kwa kujaribu kuweka sawa katika vikundi mawazo na mapendekezo katika nafasi moja.
- Ili kumaliza shughuli, mwalimu anaweza kuwasilisha baadhi ya maneno ya kufunga na tafakuri. Kama iwezekanavyo, picha za umbo na mawazo na mapendekezo ya mabadiliko yanaweza kuchukuliwa na kuwasilishwa kupitia mitandao ya kijamii.

Zana zaa Wanafunzi:

- Kuhamia Uchumi wa Duara: https://ellenmacarthurfoundation.org/
- Miundo 5 ya Biashara Inayotumia Uchumi wa Duara: https://www.greenbiz.com/article/5-business-models-put-circular-economy-work
- Mifano 7 ya Uchumi wa Duara: https://www.greenbiz.com/article/7-pillars-circular-economy

Darasa la 12 Somo la 5

"Kufanya Mema: Kuchochea Athari za Wenyeji Ili Kufanya Ulimwengu Kuwa Mahali Bora"

Muda muafaka: Dakika 45 kwa kila kikao; Vikao 3-5
Masomo: Mambo ya Kisasa, Serikali na Siasa, Teknolojia, Ujasiriamali
Viwango: Kupungua kwa Ukosefu wa Usawa (SDG 10); Amani, Haki, na Taasisi Imara (SDG 16)
Imeundwa Limeandaliwa na: Heer Shaikh, Nicolas Riveros, Alexandra Ball, Deaweh Benson, Somoh Supharukchinda

Muhtasari na mantiki:

- Baadhi ya matatizo makubwa zaidi ya kijamii na kiuchumi ambayo dunia inayakabili leo, kama vile kuongezeka kwa ukosefu wa usawa, mabadiliko ya hali ya hewa na ugaidi, kwa kutaja machache, tunahitaji kizazi kijacho kuelewa na kushughulikia maswala haya kwa njia nyingi.
- Kwa hivyo ni muhimu kwamba wanafunzi wanaomaliza shule sio tu wawe wameelewa kwa kina masuala ya kimsingi ambayo yanachochea migogoro hii, lakini pia wawe na mawazo sahihi na ustadi wa kutengeneza masuluhisho ya ndani kwa changamoto hizi.
- Hatua ya kwanza ni kuwasaidia wanafunzi kupata kuelewa kwa kina uwezo wao wenyewe, shauku na ustadi, ambao ungewaruhusu kuunda njia thabiti kuelekea kutatua masuala ambayo wanaweza kuyakabili..
    - Ni muhimu pia kuwafahamisha wanafunzi kuwa hawawezi kurekebisha kila kitu, na kwamba maendeleo katika ulimwengu wa kweli mara nyingi hutatuliwa kwa udogo na kuchangia kwenye hatua kuelekea kufikia lengo kubwa zaidi ambalo hutimia baada ya muda mrefu.
    - Kwa hivyo, wanafunzi wanapaswa kuhimizwa kufikiria kuhusu mbinu mpya ya (za)kutatua matatizo ambayo wanajamii wanakabiliana nayo, na jinsi ya kuongeza matokeo yake katika ufumbuzi.
- Walimu wanahimizwa kubuni upya somo kwa njia yoyote ile itakayowasaidia zaidi katika muktadha na sifa maalum za wanafunzi katika madarasa yao.

Kufundisha Malengo:

- Kutumia mifano kutoka kwa mambo ya kisasa, teknolojia na siasa ili kupata undani zaidi katika kuelewa masuala muhimu zaidi ambayo ulimwengu unakabiliwa nayo.
- Kuleta suluhisho la matatizo haya.

Kuelewa Malengo:

- Suluhisho la muda mrefu kuhusu changamoto kubwa zaidi ambazo ulimwengu unazikabili kwa sasa inahitaji kuletwa na jamii, na mipango inayotolewa na jamii husika.

- Suluhu hizi huelewa kikamilifu matatizo ya msingi ambayo watumiaji wa mwisho hukabiliana nayo, na kuhakikisha kuwa matokeo ya mwisho ni endelevu.
- Watu binafsi wana uwezo wa kuleta mabadiliko ya kudumu na chanya katika eneo lao na jamii zao.
    - Hata hivyo, kuleta mabadiliko haitokei mara moja, ni jambo la muda mrefu na linalopitia michakato migumu.
- Ni muhimu kwa vizazi vijavyo kuwa na ufahamu wa kina na uwezo wao wenyewe na udhaifu, na sababu ambazo wanazipenda.
- Kwa kuoanisha vyema nguvu zao na maslahi yao, inawezekana kwa vijana kushirikiana na kuleta suluhu endelevu kwa matatizo ambayo jamii zao hukabiliana nayo.

Swali Muhimu: Watu binafsi wanawezaje kuunda suluhu za ndani ili kukabiliana na matatizo ya kimataifa?

Viwango vya Kujifunza:

Mwelekeo wa Kimaadili na Kitamaduni (Hisia):
- Kuza hisia za kina na huruma kwa jamii ya kimataifa na ya ndani zilizo kwenye migogoro.Kuelewa uhusiano kati ya watu binafsi, jamii ya ndani na kimataifa kwa ujumla.

Maarifa na Ujuzi (Kufikiri):
- Kuelewa masuala muhimu zaidi ya kijamii na kiuchumi ambayo ulimwengu unayakabili, ikiwa ni pamoja na sababu za msingi zinazosababisha matatizo haya.
- Tambua seti ya kipekee ya ujuzi na mawazo ambayo yanahitaji kukuzwa ili kuleta suluhisho madhubuti kwa changamoto za kijamii na kiuchumi.
- Kuchambua na kutafiti suluhisho la matatizo ya kijamii na kiuchumi kutokana na mitazamo ya wadau mbalimbali, kama vile watumiaji wa mwisho, serikali, wahusika wengine walengwa, nk.

Wakala na Uwezeshaji (Kaimu): Tengeneza wanafunzi wenye nguvu kuleta mabadiliko ambayo yanachangia katika muktadha mkubwa wa kimataifa.

Malengo ya Kujifunza ya Mwanafunzi (Wanafunzi wataweza kuelewa):
- Matatizo makuu ya kijamii na kiuchumi ambayo ulimwengu unayakabili katika ulimwengu wa leo na masuala yenye sura nyingi, ambayo sababu zake za kimsingi mara nyingi ni za kijamii, kiuchumi, na kisiasa kwa asili.
- Watu binafsi wana uwezo wa kuleta mabadiliko chanya ya kudumu kwa muda mrefu katika jamii zao ambayo yanachangia picha kubwa zaidi.

Tathmini: Wanafunzi watapimwa kwa vigezo vifuatavyo:

- Kuelewa na kutambua suala la kimataifa na kuliunganisha (kulihusianisha) na hali halisi za ndani;
- Mbinu bunifu za kuleta suluhu kwa matatizo ya kimataifa.

Mlolongo wa Shughuli:

Sehemu ya 1 (Dakika 10): Mwalimu awaulize wanafunzi ni masuala gani muhimu zaidi katika ulimwengu wa leo.

Sehemu ya 2 (Dakika 5): Mwalimu achore mtandao (mtiririko) wa majibu ubaoni, kuonyesha jinsi matatizo ya kimataifa na ya ndani yanaunganishwa. (yanavyofanana/kulandana)

Sehemu ya 3 (Dakika 10): Mwalimu atoe hotuba fupi kuhusu historia ya migogoro ya kimataifa na siasa, na maendeleo ya sasa ya kiteknolojia yanavyotumika kupunguza masuala ya kimataifa.

- Kwa mfano, mwalimu anaweza kutoa mfano kuhusu jinsi teknolojia ya simu ya mkononi inavyotumika kutuma mawaidha ya chanjo kwa akina mama nchini Kenya ili kuhakikisha hilo akina mama na watoto wao wamechanjwa kikamilifu.

Sehemu ya 4 (Dakika 5): Mwalimu aongoze mijadala ya jinsi teknolojia inavyoweza kutatua matatizo ya maeneo mbalimbali kama yalivyotambuliwa hapo awali na wanafunzi.

Sehemu ya 5 (Dakika 15): wagawanywe wanafunzi katika vikundi kulingana na mada zinazowavutia (zinazofanana na maslahi yanayounganishwa pamoja), na kwa pamoja n wabuni njia ili kupata suluhisho la kutatua tatizo.

Sehemu ya 6 (Dakika 10): Kila kikundi kiwasilishe walichokubaliana.

- Katika vipindi vifuatavyo, walimu wanaweza kutenga muda zaidi kwa ajili ya majadiliano na kukosoa, na kuruhusu wanafunzi kufanya miradi yao.

Zana za Kufundishia kwa Wanafunzi:

- Masaa 80,000 (Kutumia Mtaji Wako wa Kazi kuleta matokeo i): https://80000hours.org/
- Ufanisi na Jinsi ya Kuchambua Ipasavyo Masuala Yanayohitaji Kushughulikiwa: https://www.effectivealtruism.org/
- Mtaa wa Dollar: https://www.gapminder.org/